पारित मिति : २०७५/०८/२० गते

प्रमाणीकरण मिति : २०७५/०८/२१ गते

अजयमेरु गाउँपालिका

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि , २०७५

अजयमेरु गाउँपालिका

२०७५

अजयमेरु गाउँपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधी, २०७५

नेपालको सविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्वन्धी ऐन, २०७४ तथा संयूक्त राष्ट्रसंघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्वन्धी महासन्धि, २००६ - Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भाबना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधी बनाउन बाञ्छनिय भएकोले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्वन्धि ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरेर नेपाल सरकारले देहायको कार्यविधी जारी गरेको छ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यस कार्यविधीको नाम "अजयमेरु गाउँपालिकाको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधी, २०७५" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधी तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषाः विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधीमाः

(क) "ऐन" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्वन्धी ऐन, २०७४ (पहिले संशोधन

२०७५ समेत) सम्झनुपर्दछ।

(ख) "नियमावली भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्वन्धी ऐन, २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्झनुपर्दछ।

(ग) "स्थानीय तह" भन्नाले अजयमेरु गाउँपालिका सम्झनुपर्दछ। ।

(घ) "वडा कार्यालय" भन्नाले अजयमेरु गाउँपालिकाको वडा कार्यालय सम्झनुपर्दछ।

(ङ) "समन्वय समिति" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्वन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति सम्झनुपर्दछ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य, मापदण्ड

३. **उद्देश्य** : यस कार्यविधीको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् :

(क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरी उनीहरुलाई सेवा

सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरुको लागी योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तहदेखि नै विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको वर्गीकृत लागत राख्न सहज तुल्याउने ।

(ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्वन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्वन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराउन सहज बनाउने।

(ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने।

४. परिचयपत्र वितरणको मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन् :

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्वन्धी ऐनको अनुसुचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गता १० (दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्वन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यताका आधारमा भएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरी देहायका चार समुहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछ :

(क) पूर्णअशक्त अपाङ्गताः

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'क' बर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन रातो रङ्गको पृष्ठभुमिमा जारी गरिन्छ।

१. व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि प्रणालीहरुमा भएको क्षेती र यसले ल्याएको कार्यगत विचिलत अवस्था असाध्यै गम्भीर भई अरूको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति
२. सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरु पनि स्वयम् गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिहरुको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, तीव्र रुपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्णरुपमा श्रवण दृष्टविहिन व्यक्तिहरु,
३. दुई वा सो भन्दा बढी प्रकारका शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्वन्धी क्षेती भई सबैजसो दैनिक क्रियाकलापहरु अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,
४. निरन्तर रुपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यकता परिरहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु।

(ख) अति अशक्त अपाङ्गता

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'ख' बर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन निलो रङ्गको पृष्ठभुमिमा जारी गरिन्छ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्वन्धी क्षेती वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदीको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरु लगाएत हिडडुल र सञ्चार गर्न कठिनाइ हुने व्यक्तिहरु
२. मष्तिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हमोफोविया, मांशपेशी सम्वन्धी समस्या वा विचलन लगाएत अन्य विभिन्न कारण शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदी काम गर्न नसकी दैनिक

आवागमनको लागी ह्वेलचियर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,

३. दुवै हातकुमदेखि वा पाखुरादेखि मुनीको भाग गुमाएका वा हात नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारण दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मरभन्दा मुनीको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुवै गोडा पूर्ण क्रियाशीलन भई बैसाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरु

४. दृष्टिविहिन र पूर्णदृष्टिविहिनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरु

५. संचारको लागी निरन्तर दोभाषेको आवश्यकता पर्ने पुर्नरुपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाइमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनुपर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु

(ग) मध्यम अपाङ्गता

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'ग' बर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन पहेँलो रङ्गको पृष्ठभुमिमा जारी गरिन्छ।

१. कृत्रिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुत्ताजस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिडडुल लगाएत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने

२. विभिन्न कारण घुडामुनीको अङ्गमा मात्र प्रभाव परको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिँडडुल गर्न सक्ने,

३. कुम वा पाखुराभन्दा मुनी एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,

४. दुबै हातको हत्केला भन्दामुनीका कम्तीमा बुढी औँला र चोरी औँला गुमाएका,

५. दुबै गोडाको कुर्कुच्चाभन्दा मुनीको भाग नभएका तर सामान्य हिडडुल गर्नसक्ने,

६. मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएका

७. सिकाइमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरु

८. श्रवण यन्त्रको प्रयोगबाट वा ठुलो आवाजमात्र सुन्न सक्ने सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु

९. शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र झिकी घाटीको नलीबाट मात्र बोल्नु पर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु

१०. ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,

११. बोल्दा अड्किने शब्द वा अक्षर दोहोर्याउने समस्या तीव्र भएका भकभके व्यक्तिहरु

१२. तीन फिटभन्दा मुनीका होचा पुड्का व्यक्तिहरु,

१३. चस्मा र श्रवाण यन्त्र दुबै प्रयोग गर्न श्रवण दृष्टिविहिन व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्रीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दुरदृष्टि व्यक्तिहरु

१४. अनुवंशीय रक्तश्राव (हमोफविया) सम्वन्धी समस्या भई दैनिक हिड्डुलमा कठिन हुने व्यक्तिहरु,

१५. मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु।

(घ) सामान्य अपाङ्गताः

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'घ' बर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन सेतो रङ्गको पृष्ठभुमिमा जारी गरिन्छ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्वन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं सम्पादन गर्नसक्ने
२. हात वा खुट्टा कही छोटो भएका, एक हातको हत्केलाभन्दा मुनी नचल्ने वा गुमाएका, एक हातको हत्केलाभन्दा मुनीका कम्तीमा बुढी औंला र चोरी औंला गुमाएका वा दुबै हातको हत्केला मुनीका कम्तीमा बुढी औंला र चोरी औंला भएका व्यक्तिहरु,
३. ठुलो अक्षर पढ्न सक्ने न्यून दृष्टिय व्यक्तिहरु,
४. दुबै गोडाको सबै औंलाका भागहरु नभएका,
५. श्रवण यन्त्र लगाई ठुलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु,

परिच्छेद ३

परिचयपत्रको ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ।

परिचय-पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुनेगरी नागरिकताको प्रमाण -पत्रको ढाचामा यस कार्यविधिको अनुसुची २ बमोजिम एकापट्टी नेपाली भाषामा र अर्को पट्टी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथी दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय-पत्र गाम्भीर्यताको आधारमा गराएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ।

६. समन्वय समिति सम्वन्धि व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ।

(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्वन्धि ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागी गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति रहने छ :-

(क) गाउँपालिका उपाध्यक्ष - संयोजक

(ख) गाऊँपालिकाको महिला सदस्यमध्येबाट गाउँपालिका अध्यक्षले तोकेको महिला सदस्य- सदस्य

(ग) गाउँपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा श्रोत व्यक्ति वा विद्यालय निरीक्षक मध्येबाट गाउँपालिका अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति-सदस्य

(घ) गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्य चौकी वा नजिकको सरकारी अस्पतालको चिकित्सक-सदस्य

(ड.) स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख -सदस्य

(च) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको, हक हित संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीयस्तरमा कार्यरत संघ सँस्थाहरुमध्येबाट गाउँपालिकाको अध्यक्षले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधी-सदस्य

(छ) गाउँपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुमध्येबाट समन्वय समितिले मनोनयन गरेको एक जना महिला सदस्य सहित तीन जना-सदस्य

(ज) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका स्थानीयस्तरमा रहेका सम्वन्धित विषय हेर्ने कार्यालयको कार्यालय प्रमुख-सदस्य

(झ) गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको गाउँपालिकाको कर्मचारी-सदस्य सचिब

(२) स्थानीय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणका लागी सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय-पत्र सम्वन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्वन्धित निकायमा लेखि पठाउँनु पर्दछ।

परिच्छेद-४

परिचय पत्र वितरण

७. परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयम् निजका अभिभाबक वा संरक्षित अनुसुची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय-पत्र प्रप्तिका लागी सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावेश गरी निबेदन दिनुपर्ने छ।

(ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपी, पासपोट साईजको (अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको) फोटो (२ प्रति), असक्तता गाम्भीर्यता अवस्था र शरीरका अङ्गहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरुको विवरण संग्लग्न हुनुपर्नेछ।यस प्रयोजनको लागी जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्र वा जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण-पत्र वा मतदाता परिचयपत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिरमा रहको भए नियूक्ती पत्र वा त्यो संस्थांले दिएको प्रमाणपत्र वा जि.प्र.का.मा दर्ताभएको अपाङ्गता सम्वन्धी कार्य गर्ने संघसस्थाले गरेको सिफारिसमध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्वास हुनसक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिने छ।

(ग) रितपूगी अएको निबेदनमा वडा कार्यालयले निबेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिनभित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरुको एकप्रति कार्यालयमा राखि वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति गाउँपालिकामा पठाउँनुपर्नेछ।

(घ) सम्वन्धीत व्यक्तिले पेश गरेको निबेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचयपत्रका लागी सिफारिस गर्न उपयूक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिनभित्रमा जानकारी दिनुपर्दछ।

(ङ.) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझे सुचना पाएको १५ दिनेभित्रमा सम्वन्धित स्थानीय तह समक्ष निबेदन दिन सकिने छ।

(च) यसरी प्राप्त भएको निबेदन समेत समावेश राखि स्थानीय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ। निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचयपत्र पाउने देखियो भनि स्थानीय समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनुपर्दछ।

(छ) परिचयपत्रका लागी सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक/विशषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधीसँग रायपरामर्श लिन सक्नेछ।

(ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचयपत्र बुझिलिनुपर्दछ। अतिअशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारण परिचयपत्र वुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय वडाका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछ।

(झ) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरुको वर्गीकृत लगत गाउँपालिकाले कम्प्यूटराइज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रूपमा प्रदेश र संघको सम्वन्धीत मन्त्रालयमा जानकारी गराउनुपर्ने छ।

(ञ) समन्वय समितिले परिचयपत्र दिने भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई गाउँपालिकाको कार्यालयले अनुसुची २ बमोजिमको परिचय-पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई) निःशुल्क उपलब्ध गराउनुपर्ने छ।

(ट) परिचयपत्रमा गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ। प्रचलित कानुनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिनेछ।

(ठ) प्रत्यक्ष रुपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्वन्धी क्षेतीको हकमा परिचय-पत्र प्रदान गर्न अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयूक्त परिचय-पत्र उपल्बध गराउनुपर्ने छ।

(ड) प्रत्यक्ष रुपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्वन्धी क्षेती भएका वा प्रष्ट रुपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसका आधारमा परिचयपत्र वितरण गर्नुपर्ने छ।

८. अन्य स्थानीय तहबाट परिचयपत्र वितरण गर्ने

स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गम्भीर्यताको कारण आफ्नो स्थायी वसोवास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचयपत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरुको लागी निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्वन्धीत स्थानीय तहबाट परिचयपत्र नलिएको सुनिश्चितता भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पूरा गरी परिचयपत्र प्रदान गर्न सम्वन्धीत स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ।

९. प्रतिलिपि सम्वन्धी व्यवस्था

(१) परिचय-पत्र हराई, नासिई वा बिग्रिई परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिन पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागी निबेदन दिनुपर्दछ।

(२) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासिब देखिएमा परिचय-पत्रको प्रतिलिपी उपलब्ध गराउन प्राप्त निबेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सक्कली कागजातसहित सिफारिस गरी गाउँपालिकामा पठाउनुपर्नेछ ।

(३) स्थानीय तहले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निबेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोझै वा स्थानीय समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्रको प्रतिलिपी निःशुल्क उपलब्ध गराउनुपर्ने छ।

(४) प्रतिलिपिका लागी प्राप्त भएको निबेदनका विषयमा सो परिचयपत्र बाहेक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचयपत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा स्थानीय सिफारिस समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नुपर्दछ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ।

११. अभिलेख सम्वन्धि व्यवस्था : (१) सम्वन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुमध्ये परिचयपत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगाएत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियामित रुपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियामित रुपमा आफ्नो गाउँपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउँनुपर्दछ।

(२) स्थानीय तहले परिचयपत्र वितरण गरेपछि यसको जानकारी परिचयपत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनु पर्दछ।

(३) गाउँपालिकाको आफ्नोक्षेत्रभित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता परिचयपत्र पाएका व्यक्तिहरुको अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालाय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालाय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालायमा पठाउँनुपर्ने छ।

परिच्छेद-५

विविध

१२. विविध :

(१) सबै स्थानीय तहले आ-आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्र रहेका विकट तथा दुर्गम गाउँहरुमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागी अपाङ्गता परिचय-पत्र लगाएतका सेवा सरल तवरले उपलब्ध गराउन कम्तिमा बर्षको एक पटक ती ठाउँहरुमा परिचयपत्र वितरण सम्वन्धि घुम्ति शिविर सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

(२) यो कार्यविधी लागू हुन अगाडी प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचयपत्र सम्वन्धीत गाउँपालिकालाइ बुझाई कार्यविधि जारी भएको मितिले १ बर्षभित्रमा यस कार्यविधी बमोजिमको परिचयपत्र लिनुपर्ने छ।यस अघि जारी भएका

परिचयपत्र एक वर्षपछि स्वतःमान्य हुने छैन्।

(३) यस कार्यविधीमा भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्वन्धि ऐन र अन्य प्रचलित कानुनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ।

(४) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण सम्वन्धमा यस कार्यविधीमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्वन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ।

(५) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधी बमोजिम भए गरेको मानिनेछ।

(६) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ खारेज गरिएको छ।

अनुसुची १

अपाङ्गता भएका व्यक्तिले परिचयपत्र पाउनको लागी दिने निबेदनको ढाँचा

फोटो

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू

मार्फत...........................

.... गाउँपालिका

:.................. .... मितिः

विषय : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउँ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउन योग्य भएकोले निम्ना लिखित विवरण राखि परिचयपत्र पाउन यो निबेदन पेश गरेको छु।मैले पेस गरेको विवरण ठीक साँचो छ, झुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानुन बमोजिमको सजाय भोग्न मञ्जर छु।

१. नाम थर .... उमेर .... लिङ्ग ....

२. प्रदेश :

३. ठेगाना:

(क) स्थायी ठेगाना : ....पालिका, वडा नं.............. टोल ....

(ख) अस्थायी ठेगाना : ....पालिका, वडा नं..................टोल ....

(ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाईल नं. ....

३. संरक्षक/अभिभावकको नाम थर .... निवेदकको नाता ....

४. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाईल नं............. ....

५. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार ....

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार ....

७. शरीरको अङ्ग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षेतीको विवरण

....

....

८. क्षेती भएपछी दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण

....

....

९. अपाङ्गताको कारण उपयूक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्।

क) रोगको दीर्घ असर ख) दुर्घटना ग) जन्माजात

घ) सशस्त्र द्वन्द्ध ङ) वंशानुगत कारण च) अन्य ....

१०. सहायक सामग्री प्रयोग गर्न पर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको : उपयूक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्

क) भएको ख) नभएको

११. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ ?

....

१२. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको/नगरको (उपयूक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्

क) गर्ने गरेको ख) गर्ने नगरेको

१३. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम : ....

१४. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्नो कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नहुन्छ ?

क) .... ख)............................ ग) ....

घ) .... ङ) .... च) ....

१५. अन्य व्यक्ति सहयोग लिन हुन्छ भने कुन कुन कामको लागी लिनु हुन्छ ?

क) .... ख)............................ ..... ग) ....

घ)........................ ङ)............................ च) ....

१६. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता

क) प्राथमिक तह   ख) निम्न माध्यमिक तह

ग) माध्यमिक तह   घ) उच्च माध्यमिक तह ङ) स्नातक तह

च) स्नातकोत्तर तह   छ) विद्यावारिधी तह

१७. कुन तालिम प्राप्त गर्नु भएको भए मुख्य तालिमहरूको नाम लेख्नुहोस

....

....

....

१८. हालको पेशा :

क) अध्ययन ख) कृषि व्यवसाय ग) स्वरोजगार घ) अध्ययन

ङ) सरकारी सेवा च) निजी क्षेत्रमा सेवा ज) कही नगरेको झ) अन्य ...

निवेदक नाम, थर ....

हस्ताक्षर ....

मिति ....

अनुसुची २

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयत्रको ढाँचा

निशाना छाप अजयमेरु गाउँपालिका

....

फोटो

परिचय पत्र नम्बरः

परिचय पत्रको प्रकार:

<u>अपाङ्गता परिचय-पत्र</u>

१) नाम, थरः

२) ठेगानाः प्रदेश ....जिल्ला............ स्थानीय तह ....

३) जन्ममिति ४) नागरीकता नम्बर: ....

५) लिङ्ग .... ६) रक्त समुह..............

७) अपाङ्गताको किसिम प्रकृतिको आधारमा ....गम्भीर्रता ....

८) बाब/आमा वा संरक्षकको नाम, थर ....

९) परिचयपत्र वाहकको दस्तखतः

१०) परिचयपत्र प्रमाणित गर्ने ....

नाम, थर ....

हस्ताक्षर ....

पद ....

मिति ....

"यो परिचपत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय तहमा वुझाई दिनुहोला"

Annex 2

Disability Identity Card Format

Stamp Ajayameru Rurl Municipality

....

ID Card Number:

ID Card Type :

Disability Identity Card

Photographs

1) Full Name of Person

2) Address: Province ....District......... Local Level.................

3) Date of Birth: 4) Citizenship Number: ....

5) Sex: .... 6) Blood Group.............

7) Types of Disability : On the basis of nature ....On the basis of Severity....... ....

8) Father Name/Mother Name or Guardain ....

9) Signature of ID card Holders..................

10) Approved by ....

Name ....

Signature ....

Designation ....

Date ....

"If somebody finds this ID card, please deposit this in the nearby police station or rural municipality office"

अनुसुची ३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रमसख्याः

अपाङ्गता परिचयपत्र नम्बरः परिचयपत्रको प्रकार ....

१) नाम, थरः

२) ठेगाना (स्थायी) प्रदेश: जिल्ला : स्थानीयतह: वडा:

३) ठेगाना (अस्थायी) प्रदेश: जिल्ला : स्थानीय तह: वडा:

४) जन्मामिति : नागरीकता नम्बरः ५) लिङ्ग

६) रक्तसमुह ७) विवाहित/अविवाहित

८) बाब/अमा वा संरक्षकको नाम, थरः

९) ठेगानाः प्रदेशः जिल्ला : स्थानीय तह : वडा :

१०) अपाङ्गता भएको व्यक्तिसँगको नाताः

११) पछिल्लो शैक्षिक योग्यताः

१२) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज : अध्ययन नगरेको पढाईसकेको

१३) पेशाः

१४) अपाङ्गताको किसिम

क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा ....

ख) अपाङ्गताको गम्भीरताको आधारमा ....

१५) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरू गर्न सकिन्छ ?

....

१६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरू गर्न सकिदैन ?

....

१७) सहायक सामग्री आवश्यकता पर्ने नपर्ने

आवश्यकता पर्ने भए के .... १८) हाल सहायक सामग्री पाएको नपाएको

१९) परिचय-पत्र वाहक प्राप्त गरको अन्य सेवा, सुविधा
....
....

२०) परिचयपत्र बाहकलाई आवश्यकता परेका अन्य सेवा सुविधाहरू

....

२१) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकायः ....

२२) अन्य ....

प्रमाणित गर्ने अधिकारीकोः

दस्तखतः

नाम,थरः

पदः

कार्यालयः

मिति :